

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XIII. De Testamentis, Et Vltimis voluntatibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

DE RERVM PERMVTATIONE.

Tit. XI I.

In permutatione cum Parochiali, quòd examen, & non concursus
requiratur. Cap. I.

N Ecclesiarum curatarum permutatione coram Ordinario faci-
cienda, ne locum habeat decretum de proponendo editto exami-
nis causa in vacatione Ecclesiarum Parochialium: Si tamen uel
Parochialium hominum multitudo ualde inaequalis est, uel qui
permutat, quo tempore Parochiales illas Ecclesias adepti sunt, examen prae-
scriptum non subierunt, fiat tunc de illis experimentum examinis, sed absque
concurfu. Idem examen sine concursu adhibeatur de eo, qui beneficium sim-
plex commutat cum alio, quod curam animarum habeat; si quando eiusmodi
permutatio coram Ordinario fieri iure potest.

DE PECVLIO CLERICORVM.

Tit. XI I I.

Qualiter clerici defuncti heredes ad tradenda gratis iura Ecclesiae
cogendi sint. Cap. I.

PISCOPVS, ubi clerici cuiusuis, qui Ecclesiasticum beneficium ob-
tinuerit, mortem audierit, eius heredes compellat, ut quaecunque
scripta, instrumenta ue, ad illud beneficium pertinentia, quae in mor-
tui Clerici bonis inueniuntur, alteri Clerico, qui in beneficium suc-
cesserit, ab eis tradantur gratis, ac ne ullo quidem, uel minimo pretio pacto,
aut exacto; etiamsi Clericus, qui decessit in illorum exemplis describendis
aliquid sumptus erogarit.

DE TESTAMENTIS, ET VLTIMIS

voluntatibus. Tit. XIII.

Legata ad pias causas qualiter exigenda. Cap. I.

LEGATA, ultimarum ue voluntatum exequutor, si quae piarum cau-
sarum nomine legata, relictae sunt, etiam extra diocesim ea
anni spatio ad summum, aut tempore ab ipso testatore prescri-
pto, non praestiterit; ab Episcopo, ut ratio iuris postulat, penis
ipso iure constitutis, omnino cogatur, piam testatoris voluntatem explere.

Nec

Nec verò præscriptum illud, vel à iure, vel à testatore tempus ab Episcopo prorogetur; nisi sibi constiterit, quæ earum causarum nomine relicta, aut legata sunt, verè præstari non potuisse.

Pro iuribus priorum locorum. prosequendis, qui aliquando deligendi. Vicarijque Foranei pro Episcopalibus ne desint. Cap. I I.

Episcopus verò in Parochijs, vbi opus erit, duos probat & vitæ homines, pietatis amantes, & auctoritate præditos deligat, quorum opera, studio, atque adiumento ad piorum locorum, piarumque, causarum iura prosequenda utatur, quo expedire visum sibi erit.

Vicarij foranei curabunt, ut relicta Episcopo, quàm primùm exigantur; quæ plurima sunt in hac diœcesi.

Notarij de relictis Episcopo rogati, et rogandi, ea non significantes, quando excommunicati sint; ipsisque præmortais quid agendum; præsensque decretum qualiter publicandum. Cap. I I I.

Quicumque Notarij sciunt se rogatos, testamenta, aliasve vltimæ voluntatis tabulas de rebus piarum causarum nomine relictis, siue pro male partis, vel furto sublatis, vel de relictis Episcopo, quod frequenter in hac diœcesi accidit confecisse; nisi sex mensium spatio, postquam testatoris mortem scierint, illa Episcopo significarint, & quæcunque in ipsis tabulis à se conscriptis legata huiusmodi facta sint; ij excommunicationis pœnam ipso iure incurrant.

Qui verò in posterum eius generis tabulas, testamentave scripserint, eandem pœnam ipso facto subeant; nisi tribus post mensibus, quàm testatoris mortem cognouerint, pia legata, relictave, Episcopo denuntiarint.

Ut autem Notariorum, qui iam mortem obierunt exemplaria, & quæuis alia scripta, quibus res piarum causarum nomine relicta aut legata, notata, ac descripta sunt, conquiri possint; Episcopus, propositis etiam pœnis, & censuris, provideat.

Decretum autem hoc, quotannis, à parochis, populis sibi commissis, bis explicari volumus.

Decretum contra notarios legata pia non denuntiantes, quotannis promulgandum. Cap. I I I I.

De Notarijs legata pia non denuntiantibus, decretum quotannis die Dominico Aduentus ultimo, et Quadragesimæ secundo, in unaquaque parochiali Ecclesiâ promulgetur.

Delicta ad vsos pios, quomodo in libro conscribenda. Cap. V.

Quacunque uerò ad pios usus uel legata, uel relicta, uel donata sunt; ea sibi iam denuntiata, aut alio modo cognita, Episcopus, trium mensium spatio, in librum certum, ordine referri curet.

Quo præterea libro, quam primum eiusdem iussu notentur, quæ deinceps quouis modo scierit, ad eos usus legata, donata re.

Legata incertis pauperibus ab exequutore etiam testamentario, sine Episcopi licentia, ne distribuantur. Cap. V I.

Testatorum pia uoluntati nè fraus fiat, Episcopalis cura est: quamobrè, quacunque uel res, uel pecunia, cuiuspiam Sacerdotum conuentui, uel alij cuiuspiam homini, legata eo nomine est, ut pauperibus in elemosynam conferatur; ea neque tota, nec uerò pars cuiquam eiusdem conuentus Sacerdoti, neque uniuerso etiam illorum conuentui, nec ab illo sibi ipsi, ne paupertatis quidem causa, uel ulla egestatis specie, distribuatur; nisi huius rei facultate ab Episcopo, eaq; scriptis data.

a c. Si he redes iu- sta. glo. vlt. ext. eo. de testam. b Omnis dispositio ad piam causam subijcitur iudicio, & arbitrio Episcopi. etiam non obstantem contraria dispositionis voluntate. c. Tua nobis. & ibi nota- tur, ext. eod. ritu. p. Sarm. felect. in terp. lib. 1. cap. 11. nu. 10. & sequ. c. Clem. Quia contingit. vbi Doct. de relig. dom. d Quando Episcopus possit re-

Legata certo vsui pio, ne in alios æque pios, sine Episcopi licentia conuertantur. Cap. V I I.

Quæ legati nomine relicta sunt, certo pio vsui, ea ne necessitatis quidem causa, nec uerò heredum eius, qui reliquerit, consensu, ad alterius rei, quæ neque item pia sit, usum conuertantur: nisi Episcopus, re tota primum cognita, illius commutationis potestatem fecerit, quæ iuris permisso ab eo fieri possit.

Pro præmortui clerici redditibus, inter eius successorem, & heredem, quod ius seruandum. Cap. V I I I.

Vtilibus & controuersijs, quæ ubiq; in hac prouincia permulta, & uaria de fructibus beneficiorum, inter heredes Sacerdotis, clericine mortui, & illos existere solent, qui in ea beneficia succedunt, planè occurratur; cum in ea, illa Iulij Tertij Pont. Max. constitutio, eo ipso de genere edita, in usum, moremq; inducta nunquam sit; ius commune in toto hoc genere omnino seruari, ex auctoritate Concilij Prouincialis Quinti decernimus; sublata quacunque etiam consuetudine, sicut etiam Episcopali auctoritate confirmato.

statoris uoluntatem commutare uid. Imol. in c. Nos quidem. nu. 22. uerf. ulterius queritur, ext. Fed. ex. eod. de testam. Sarm. felect. interpret. lib. 1. c. 8. sub. nu. 24. plenè idem Imol. in l. 1. nu. 5. ff. de cond. instit. cui ex aliqua parte, non assentitur Didac. hæc de re agens in repet. c. Tua nobis. sub nu. 6. hæc tit. uiden.

Pro

Pro piarum voluntatum executione, qualiter patrocinator fit eligendus. Cap. IX.

Piarum voluntatum executio, ^a bonorumque, Ecclesiasticorum defensio omnibus, iure Canonum, ^b Ecclesiasticisque constitutionibus, Episcopi curæ, fideique commissa est: quamobrem is, vel Cathedralis Ecclesiæ Canonicum, vel alium Ecclesiasticum hominem, arbitrato suo constituat; qui idoneus, earum piarum causarum patrocinium suscipiat atque agat.

a Executio, vt Episcopo bene committatur, vid. in superius citatis locis, p̄sertim i. c. si hære des. & in c. Tua nobis. extr. eo. tit. de test. Qui bus accedit imperialis sanctio Iustitiana in auth. de Eccle. tit. §. si quis autē pro redemptio ne captiuorum. col. lat. 9. b Vide sup. de reb. Eccl. non alien. ca. 13.

Taliselectus quid præstabit. Cap. X.

In eam curam, delectus ab Episcopo, protector incumbat, studio diligenti, vt & voluntatibus pijs satisfiat, & bona Ecclesiæ recuperentur, & locis, operibusve pijs fraus nulla, vel minima, quoad eius fieri potest adhibeat.

Præcipue autem in eo euigilet, vt piarum causarum aduocati, & procuratores ne officio vsquam desint, quod earum procuratio, ac defensio ipsi commissa deposcit.

Singulis hebdomadis, semel ad minimum, & procuratorem fisci Episcopalis, & illos conuocet, quibuscum deliberationem, rationemque omnem, vt diligentissime potest, ineat; tum de pijs legatis exequendis, tum de Ecclesiæ bonis recuperandis, atque tuendis.

Quæ ab ipsis aduocatis, procuratoribusve, vel ab alijs, quorum interest, in dies singulos, prout usu venit, exponi solent, ea studiosè, attenteque audiat; si quæ verò cognouerit in eo statu versari, vt necesse habeant aliquo officio adiuuari, aut tandem ad exitum perducere, is omni studio, etiam pro officij commisi munere, videat, ac procuret opportuna, ad rem adiuuandam, consueciendamve remedia. Quamobrem, & Vicarium Generalem, & aliquando Episcopum, & iudices alios, quibuscum agendum est, toties adeat, quoties ad iumento opus erit ad causam.

Vt pia legata, decimæ, & primitiæ persoluantur, quid in visitatione Episcopus agat. Cap. XI.

Quoniam de pijs legatis, decimis, primitiisque, decreta permulta contra debitores, synodis provincialibus promulgata sunt; nihilominus istorum caliditatibus, rursusque eorum, quibus debentur, commodo non adhuc satis consultum, ac prouisum est. Quamobrem Episcopus, vel ipse per se, vel per Vicarios, visitatoresve suos, etiam in visitationis munere, de pijs legatis accuratè, diligenterque inquirat; accersitisque, etiã ad se, si videbitur, heredibus, & alijsve, qui ea exequi præstare ve debent de illis ipsis decernat; certumque, præterea rempus, quo illi præstent, omnino constituat. Atque eorum quidem omnium, & singulorum, qui illa præstare debent, nomina edi, in tabellamque, certam referri iubeat; quæ in vniuscuiusque Ecclesiæ Parochialis sacristia, loco conspicuo affixa, proposita ve sit. Siquis verò eorum, qui in eam tabellam relatus est, ad

c Qui detinet pia legata, et soluere nolunt grauitè peccant sacrilegium.

constitutum tempus legata, quæ debet prestare, neglexerit, prætermiserit ve;
arbitrio Episcopi puniatur; nisi re ipsa, quamprimum legata, quæ debet, per-
soluat. Id quoque ipsum de illis, qui decimas, & primitias debent, hoc decre-
to planè constituimus, & sancimus.

DE SEPULTVRIS. Tit. X V.

Qualiter pro moribundo Episcopo circumuicinus inci-
tandus. Cap. I.

RIVM Sanctorum Patrum institutum ad concelebrandas Episco-
porum exequias iamdiu intermissum, reuocantes, statuimus,
vt, Episcopo mortuo, vel morti proximo, tres primi de capitulo
presentes vicinum Episcopum, vel eo impedito, alium inuitent,
qui statim veniat, ac, si viuum Episcopum inuenerit, accuratissimè conso-
letur, & ea officia præstet, quæ ad animæ salutem, tali tempore requiruntur.

Episcopi corpus qualiter custodiendum, exequiæ celebrandæ,
preces fundendæ, prouincialesq; episcopi propterea
monendi. Cap. I I.

Mortuum verò vnà cum seculari, & regulari Clero, solenni morè, ad
sepulchrum prosequatur.

Nihil autem Episcopus, p̄ huius officij gratia, impensæ, vel quouis alio no-
mine, à quoquam exigat.

Eius tamen expectationis causa, corpus Antistitis ne amplius quadragin-
ta horis insepultum iaceat.

Interea verò curet capitulum, vt custodiatur corpus, & circum ipsum
frequentes ex clero sint, qui pro eius anima preces Deo faciant.

Eidem capitulo hoc munus iniungimus, vt primo quoque tempore, pro-
uinciales Episcopos omnes de Episcopi morte faciat certiores; qui in Eccle-
sijs Cathedralibus Missam solenni caremonia pro eius anima celebrandam
curabunt: et publicis supplicationibus, ac precibus indictis, Deū piè, sanctèq;
deprecabuntur, vt oratio gregi Pastorem dare velit, iuxta cor suum.

In Episcopi exequijs quot cærei, & à quibus exhibendi.
Cap. I I I.

In exequijs eius plures viginti quatuor cæreis non accendantur; idq; im-
pensa vacantis Ecclesie, nisi extent defuncti bona, vel alius sit, qui de iu-
re, aut consuetudine sumptum facere debet.

commit-
tunt, &
animarū
dicantur
necato-
res, qui-
bus nota-
bile infe-
runt dā-
nū ab Ec-
clesia sūt
abijcien-
ti, & ex-
commu-
nicandi,
iāte pro-
bat. Ar-
chiepsc.
Florent.
in sūma.
par. 2. tit.
1. c. 21. §.
1. quē re-
fert, & se-
quit Re-
buff. in p̄-
fat. trac.
de sentē.
p̄iud. seu
p̄uision.
num. 85.
Tom. 1.
a Funus
Episcopi